

מאמר ששי

שבת סוכות

וכקרבן העולים לריח ניחוח לה', וזו מדרגה עילאית ונשגבה מאד שמקדש את כל הענינים הגשמיים והחומריים ואת כל הנאות עוה"ז ומעלה אותם בלתי לה' לבדו.

וזה ענינם של שבת וסוכה. מצות סוכה היא בחי' טהרה ופרישות, שיהודי עוזב את ביתו ומתנער ופורש מכל עניניו הגשמיים והחומריים ויוצא לסוכה כמאמר מרן בב"א זי"ע להתבודד עם השי"ת, וכיון שמתנער מכל עניני עוה"ז מסתלקים כל כוחות הסט"א ואישתזיבו מן מקרטגא וקוב"ה חדי בבנוי. אבל השבת מדרגתה היא קדושה, כמד"כ ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם, ופירש מרן הק' מקוברין זי"ע, שאפילו עניני לכם הענינים הגשמיים ניתן להעלות בש"ק לדרגת קודש, וכמבואר שקדושה היא המדרגה של בלתי לה' לבדו, אשר בכל ימות השבוע א"א להגיע למדרגה זו שיהי' בלתי לה' לבדו בשלימות כי אם בשבת, ולכן מסתלקים אז כל כוחות הסט"א וכטל שלטונם שהכל מכח דרגת הקדושה שבשבת.

ובזה יבואר מאה"כ ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות. יעקב הי' בבחי' ויבן לו בית, היינו שהי' במדרגה הגבוהה של קדושה עד שמכל עניניו הגשמיים איך שנשא אשה ואיך שהוליד בנים ואיך שניהל עסקיו מהכל נעשה תורה, כמאמר הידוע ממרן הס"ק מלכוכי' זי"ע. אפילו מתחבולותיו וערמומיותיו נהי' חלק התורה, עד שבהושר מבקשים הושענא למען פיצל ברהטים, וכדאיאת בזוה"ק שבמעשה פיצול הרהטים טמונים הסודות של רצועות התפילין, דהיינו שיעקב אבינו העלה כ"כ את עניניו שאפילו פיצול הרהטים הי' במדרגה הגבוהה ביותר של סוד כוונת התפילין, ואפילו הלשון אשר קל שבקלים אינו אומר כן, העלה יעקב אבינו לשם מצוה ונהי' מזה חלק תורה, כי הרים את כל עניניו ומעשיו לדרגת קדשי קדשים. וזה פי' ויבן לו בית, ע"ד שביארנו מ"ש אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתו בבית ה' כל ימי חי, דלכאורה איך יתכן שיהי' שבתו בבית ה' כל ימי חי, הרי יש לאדם כל עניניו

בסוכות תשבו שבעת ימים ר"ת שב"ת דהיינו ששבת וסוכה ענינם אחד. וכן עולה מדברי הזוה"ק (ח"ג ק:) ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות וגו' כיון דיתבי בסוכות הא אישתזיבו מן מקרטגא וקודשא בריך הוא חדי בבנוי, דהיינו שע"י מצות סוכה ניצולים מן מקרטגא ומשתחררים משלטון הסט"א והקב"ה שמח בבניו, וענין זה מצינו גם בשבת כמ"ד (זח"ב קלה:) כד עייל שבתא איהי אתייחדת ואתפרשת מסטרא אחרא וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהו ערקין ואתעברו מינה וכו' ואנפאה נהירין בנהירו עילאה ואתעטרת לתתא בעמא קדישא וכולהון מתעטרין וכו', שבש"ק בטל שלטון הסט"א וקוב"ה חדי בעמא קדישא. ויש להבין מה מדרגתן המיוחדת של ב' המצוות שבת וסוכה, שכל כוחות הסט"א בורחים ומסתלקים מפניהן, ולא מצינו ענין כזה בשאר מצוות.

ונראה לבאר דהנה מצד העצם של איש יהודי אין לסט"א שום כח שלטון עליו, מפני שהוא חלק א' ממעל, כמ"ד כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, וא"א שיהי' לסט"א כח שליטה עליו כלל, וכל האחזיה שיש לסט"א ביהודי הוא רק מצד שהוא עצמו משליטו עליו, ע"י שנמשך אחר הנאות עוה"ז ואפילו הנאות של היתר הריהו ממשיך על עצמו את שלטון הסט"א, כמאמר הפרי הארץ שכל הנאה גשמית אפילו של היתר הר"ז נרגן מפריד אלוף. ויש שהוא בבחי' ביד מנוול נמסר, ע"י ששקע בעניני איסור רח"ל, ויש שאינו מסור בידיו לגמרי אבל הוא תחת שלטון הסט"א, והוא מחמת הנאות של היתר. אמנם כאשר יהודי מתנער לחלוטין מהנאות עוה"ז ששקוע בהם עי"ז בטלה מעליו כל שליטת הסט"א.

והנה מצינו בזה ב' מדרגות קדושה וטהרה, וכמ"ש במסלת ישרים (פכ"ו) שמדרגת הטהרה היא פרישות שפורש מכל עניני עוה"ז, ולמעלה מזה מדרגת הקדושה, שאינו פורש אלא מעלה את כל עניני עוה"ז בעצמם למדרגת קדושה עילאית בלתי לה' לבדו, ועד שאפילו בשעה שעוסק בהם ה"ז אצלו עבודת הקודש, ועניניו הגשמיים נעשים כמזבח

מעלה, וכל שלטון הסט"א יתבטל ממנו, ועד שקוב"ה חדי בבנוי.

והנה אחז"ל (ירושלמי ברכות א) שקולה שבת כנגד כל מצוות התורה. כן מצינו ג"כ ששקולה מצות סוכה כנגד כל המצוות (פיוט לסוכות יום ב'). וביאור ענין שקולים כנגד כל המצוות, והמיוחד בשבת וסוכות שיש בהם בחי' זו, דהנה מצוות שבת אינה מצוה פרטית, כמו כל תרי"ג מצוות שהם כנגד תרי"ג אברים וגידים, דהיינו שכל מצוה היא כנגד אבר פרטי שבאדם ותקון האברים הוא ע"י המצוות, משא"כ השבת היא תיקון כללי לכל מציאותו של אדם. בש"ק מתהפך יהודי לברי' חדשה, ואינו זה שהי' מקודם, אלא כל מהותו ומציאותו מתחדשת. וכן אמרו תז"ל (כ"ר יא, ב) אינו דומה מאור פניו של אדם בימות החול למאור פניו בשבת. מאור פנים מורה על כל מהותו של האדם, ובש"ק מאירים פניו של אדם באופן אחר מאשר בימות החול, כי כל מציאותו של אדם בש"ק היא אחרת. ובמדרש איתא (שם טו, ח) ויניחיהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, שנתן לו מצוות שבת, ואין הפי' בזה שהכניסו לגן עדן ממש אלא ע"י שנתן לו מצוות שבת הרי בזה גופא הניחו בגן עדן, שכל מציאותו נתעלחה ונהיתה בחי' גן עדן. ומאחר שאין השבת מצוה פרטית שקולה היא כנגד כל המצוות, וכמו שע"י כל התרי"ג מצוות יש תיקון לתרי"ג האברים והגידים, כך גם הש"ק הוא תיקון לכל תרי"ג האברים והגידים. ועד"ז יש גם לפרש את ענין הסוכה, שהיא מצוה כללית, שזו המצוה היחידה אשר יהודי נכנס אלי' לגמרי בכל אבריו, וע"כ גם סוכה שקולה כנגד כל המצוות, שכשם שהתרי"ג מצוות מטהרים את כל אברי האדם וגידיו, כך גם הסוכה מטהרת את כל תרי"ג שלו.

ובש"ק עילאית זו נכללים שבת וסוכות כאחד, ויש על ידו טהרה כללית, הן טהרה חיצונית ע"י הסוכה שנכנס בכל אבריו אל תוכה, והן טהרה פנימית ע"י קדושת השבת, אשר בהצטרפם יחד הם מהווים שלימות ובחי' ויניחיהו בגן עדן.

בית ועסקים, אלא הכוונה שיקודש את ביתו שיהי' בית ה' ואז היכן שהוא נמצא וכל מה שהוא עושה כל ימי חייו הריהו תמיד יושב בבית ה' ומקריב בו קרבנות. וזו היתה מדרגת יעקב אבינו שהי' בבחי' בית שהוא קבוע, שביתו הי' בית ה' תמיד, ונתקיים בו שבותי בבית ה' כל ימי חייו. אבל ולמקנהו עשה סוכות, לאלו שאינם במדרגה כזו של קדושה, עבורם עשה סוכות, היינו שהם צריכים לפרישות, כענין הסוכה שמתנער ופורש מכל עניני עוה"ז. ואומרו כיון דיתבי בסוכות אשתזיבו מן מקטרגא וקודשא בריך הוא חדי בבנוי, דהיינו שגם במדרגת הפרישות אשתזיבו מן מקטרגא, לפי שכל אחיזת הסט"א היא רק מתוך שנמשך אחרי הנאות עוה"ז, אבל כאשר פורש מהנאות עוה"ז אין לכוחות הסט"א שום אחיזה בו. ולכן מצינו שביקש יעקב (בראשית לב) הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אס על בניס, ועל עצמו לא התיירא פן יהרוג אותו, לפי שיעקב עצמו הי' לו את כח הקדושה ולא הי' לו כלל להתיירא מפני הסט"א, אבל המורא שלו הי' פן יבא והכני אס על בניס, פי' את אלו שהם עדיין במדרגות קטנות יותר, עליהם חשש שלא יהי' לעשו אחיזה בהם.

וזשאחז"ל (שבת קיח). כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים שנאמר והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכו', דהיינו שיעקב אבינו הרחיב את גבולות הקדושה להתפשט בעולם כלי מצרים של איסור והיתר, כי הגביה את כל עניני העולם ואפילו הנאות עוה"ז ועניני היתר למדרגת הקדושה הנעלית ביותר ולחלק התורה, ע"כ מדה כנגד מדה היתה לו נחלת הקדושה בלי מצרים ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה. וכמבואר דרגת השבת היא בחי' המדרגה של יעקב כמ' והאכלתיך נחלת יעקב אביך, שהיא בדרגת קודש לקדש כל עניני עוה"ז, כמ"ש בשבת קודש היא לכם, וע"כ המענג את השבת שמרחיב גבול הקדושה על כל עניני העולם נותנים לו נחלה בלי מצרים. וכאשר מתאחדים שבת וסוכות אז הוא הזמן הגדול להתנער מכל עניני עוה"ז ולהתקדש בקדושה של